

Protokół z LXV posiedzenia
Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych
Warszawa, 19 grudnia 2018 r.

Porządek obrad LXV posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych:

1. Zatwierdzenie protokołu z LXIII posiedzenia KWRiMNiE.
2. Edukacja na poziomie studiów wyższych dotycząca języka i kultury mniejszości narodowych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym – kwestia etnofilologii.
3. Przepięstwa w cyberprzestrzeni na tle ksenofobicznym oraz dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych.
4. Informacja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o podziale dotacji na realizację zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego w 2019 r.
5. Informacja o szczegółowych zasadach postępowania przy udzielaniu dotacji na realizację w 2020 r. inwestycji służących zachowaniu tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniu i rozwojowi języka regionalnego.
6. Harmonogram prac Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych na 2019 r.
7. Sprawy bieżące.

Posiedzenie prowadzili Pan Paweł Szefernaker, Współprzewodniczący KWRiMNiE, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Pan Grzegorz Kuprianowicz, Współprzewodniczący KWRiMNiE.

Ad. 1. Zatwierdzenie protokołu z LXIII posiedzenia KWRiMNiE.

Członkowie KWRiMNiE nie zgłosili uwag do przesłanego im projektu protokołu. Protokół został przyjęty.

Ad. 2. Edukacja na poziomie studiów wyższych dotycząca języka i kultury mniejszości narodowych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym – kwestia etnofilologii.

Pan Bartosz Szota, radca generalny w Departamencie Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedstawił informację dotyczącą roli Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i zakresu sprawowanego przez niego nadzoru nad systemem szkolnictwa wyższego. Poinformował, że Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego odpowiedzialny jest za nadzór nad częścią uczelni oraz za tworzenie ram prawnych i organizacyjnych funkcjonowania sektora szkolnictwa wyższego. Ustawa *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* kładzie silny nacisk na autonomię programową uczelni. Inicjatywa w zakresie tworzenia i prowadzenia studiów należy do uczelni. Uczelnie zawodowe występują z zgodą do MNiSzW na prowadzenie studiów. Uczelnie akademickie samodzielnie tworzą i prowadzą studia.

W odpowiedzi na głosy środowisk mniejszości narodowych i etnicznych w 2012 r. zostały złagodzone rygory dotyczące minimum kadrowego dla kierunku etnofilologii. Od 1 października 2018 r. obowiązuje nowa ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym, która zlikwidowała instrument minimum kadrowego. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może samodzielnie otwierać kierunków studiów.

Pani prof. Aneta Lewińska, zastępca dyrektora Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego przedstawiła informację na temat prowadzonych na Uniwersytecie Gdańskim studiów na kierunku etnofilologii kaszubskiej. Poinformowała, że studia na tym kierunku prowadzone są na UG od 5 lat. Etnofilologię kaszubską dotyka problem odpływu studentów, w takim samym stopniu jak inne kierunki humanistyczne. Na kierunku polonistyki dotychczas nie było problemu ze zrealizowaniem limitu 120 studentów. Od około dwóch lub trzech lat limit ten nie jest osiągnięty. Ponadto już w trakcie studiów część osób rezygnowała z ich kontynuacji z powodu problemów z przyszłym zatrudnieniem. W tym roku natomiast wszyscy studenci na kierunku filologii polskiej drugiego stopnia mają już zatrudnienie. Aby umożliwić zatrudnionym kontynuację nauki zmieniono plan studiów. Na kierunku etnofilologii kaszubskiej w zeszłym roku nie osiągnięto limitu 25 kandydatów, z tego powodu studia nie mogły się zawiązać. Studia na tym kierunku znalazły się w ofercie programowej na następny rok akademicki. UG podejmuje liczne działania mające na celu zwiększenie liczby studentów na kierunku etnofilologii kaszubskiej, np. łączenie w określonym zakresie programu studiów z filologią polską, działania promocyjne itp. Pani profesor zwróciła się z propozycją, aby dotacja na prowadzenie studiów nie była przyznawana tylko jeden rok, ale na całe trzy lata.

Pan Grzegorz Kuprianowicz, Współprzewodniczący KWRiMNIe zwrócił uwagę, że problem braku studiów wyższych w zakresie języka i kultury mniejszości narodowych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym dotyczy różnych mniejszości narodowych i etnicznych. Na przykładzie etnofilologii kaszubskiej zwrócił uwagę, że obecne rozwiązania systemowe nie zaspokajają potrzeb i oczekiwań mniejszości, dla których istnienie kierunków studiów uwzględniających specyfikę mniejszościową pełni funkcję tożsamościową.

Pan Łukasz Grzędzicki, członek KWRiMNIe - przedstawiciel społeczności posługującej się językiem kaszubskim podkreślił, że ponad 20 tys. dzieci uczestniczy w lekcjach języka kaszubskiego, jako przedmiotu dodatkowego. Istnieje problem niewystarczającej ilości nauczycieli języka kaszubskiego. Język kaszubski nauczany jest w 400 szkołach. Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie wystawia zaświadczenie o znajomości języka dla potrzeb nauczania. Rzeczpospolita Polska zobowiązana jest do zapewnienia kształcenia w języku regionalnym na każdym etapie nauczania. Ok. 130 mln zł jest przekazywanych z budżetu państwa na naukę języka kaszubskiego. Zwrócił się z zapytaniem, dlaczego na Uniwersytecie Gdańskim określone są limity kandydatów do otwarcia studiów na kierunku etnofilologii kaszubskiej. Zwrócił się do władz Uniwersytetu Gdańskiego oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego o to, aby studia na kierunku filologii kaszubskiej nie musiały spełniać kryterium minimalnej liczby studentów na poziomie 25. Wskazano na fakt, że istnieją inne kierunki studiów, dla których wymagalna minimalna liczba studentów jest niższa. Dla zaspokojenia potrzeb kadrowych nauczycieli języka kaszubskiego wymagane jest aby rocznie etnofilologię kaszubską kończyło ok. 10 absolwentów.

Pan Paweł Szefernaker, Współprzewodniczący KWRiMNIe zaznaczył, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego podchodzi z wielkim zrozumieniem do poruszanych kwestii.

Pan Rafał Bartek, członek KWRiMNIe - przedstawiciel mniejszości niemieckiej na przykładzie filologii niemieckiej wskazał, że problem braku kadr nauczycielskich nie dotyczy jedynie społeczności kaszubskiej.

Kształcenie studentów filologii niemieckiej na Uniwersytecie Opolskim nie uwzględnia specyfiki pracy nauczycielskiej z przedstawicielami tej mniejszości, a skupia się na kształceniu umiejętności użytecznych na komercyjnym rynku pracy. Zatem kwestia kadr nauczycielskich nie może być ograniczona jedynie do etnofilologii kaszubskiej i posiada szerszy, systemowy charakter. Pan Rafał Bartek zaproponował, aby w jednym z przyszłorocznych posiedzeń KWRiMNIe udział wzięli przedstawiciele uniwersytetów z tych regionów, na terenie których występują mniejszości narodowe i etniczne oraz społeczność posługująca się językiem regionalnym.

Pan Paweł Szefernaker, Sekretarz Stanu w MSWiA - Współprzewodniczący KWRiMNIe wyraził aprobatę dla kontynuowania w przyszłym roku rozmów o systemie szkolnictwa wyższego.

Pan Jarosław Sellin, członek KWRiMNIe - Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wyraził pogląd, że kształcenie osób należących do społeczności posługującej się językiem kaszubskim powinno posiadać zwieńczenie w postaci możliwości ukończenia studiów na kierunku etnofilologia kaszubska.

Pani prof. Aneta Lewińska stwierdziła, że coraz mniejsza liczba studentów na kierunkach humanistycznych wynika ze zmiany sposobu postrzegania studiów przez młode osoby. Obecnie rezygnacja ze studiów nie jest postrzegana jako porażka. Młodzież daje sobie możliwość poszukiwania własnej ścieżki i doświadczeń. Zwiększenie liczby studentów na kierunku etnofilologii stanowi kwestię bardzo złożoną.

Pan Grzegorz Kuprianowicz, Współprzewodniczący KWRiMNIe - przedstawiciel mniejszości ukraińskiej podkreślił, że rolą studiów na kierunku etnofilologii jest nie tylko formowanie kadr nauczycielskich, ale pełnią one także rolę kulturotwórczą.

Ad. 3. Przestępstwa w cyberprzestrzeni na tle ksenofobicznym oraz dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych.

Pan Paweł Szefernaker, Współprzewodniczący KWRiMNIe wyraził pogląd, że problem cyberprzestępczości jest wynikiem szybko zmieniających się realiów, w jakich funkcjonujemy. Organy państwa również dostosowują sposób działania, aby sprostać zmieniającym się uwarunkowaniom.

Pan mł. inspektor Mariusz Lenczewski, dyrektor Biura do Walki z Cyberprzestępczością Komendy Głównej Policji przedstawił informację o podejmowanych przez KGP działaniach przeciwko mowie nienawiści w sieci. Biuro do Walki z Cyberprzestępczością powstało 1 grudnia 2016 r. W skład Biura wchodzi: Wydział Ogólny, Wydział Operacyjny, Wydział Rozpoznania, Wydział Wsparcia i Badań. Biuro swoim zakresem merytorycznym obejmuje wydziały do walki z cyberprzestępczością komend wojewódzkich i Komendy Stołecznej Policji, które powstały w latach 2014-2015. Biuro zaobserwowało wzrost spraw dotyczących mowy nienawiści. Pan mł. inspektor Mariusz Lenczewski przedstawił potwierdzające to dane liczbowe. Zaprezentował technologiczne i prawne uwarunkowania ścigania przestępstw dotyczących mowy nienawiści i przedstawił napotymane w tej kwestii utrudnienia. Do utrudnień należą: transgraniczność, anonimizacja adresów IP, zakładanie kont na fikcyjne dane, brak przepisów umożliwiających pozyskiwanie danych technicznych, administrowanie portalami społecznościowymi przez firmy lub osoby z innych państw.

Pan mł. inspektor Sławomir Szumilas, zastępca dyrektora Biura do Walki z Cyberprzestępczością Komendy Głównej Policji stwierdził, że statystyki z Krajowego Systemu Informacji Policyjnej nie zawierają

wszystkich danych dotyczących przestępstw mowy nienawiści. Dane te uwzględniają jedynie postępowania, które są na etapie postępowań przygotowawczych. Istnieją jeszcze sprawy, które są w fazie operacyjnej.

Pan mł. inspektor Mariusz Lenczewski dodał, że Europejska Komisja przeciw Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) w swoich konkluzjach z 75 posiedzenia pozytywnie oceniła pracę polskiej policji.

Pani kpt. Marzena Rostecka, p.o. zastępcy dyrektora Departamentu Postępowań Karnych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego poinformowała o zakresie właściwości ABW w zwalczaniu mowy nienawiści. Właściwość ABW w tej kwestii związana jest z identyfikowaniem i monitorowaniem grup ekstremistycznych, odwołujących się do przemocy i aktów terrorystycznych. ABW podejmuje sprawy związane z propagowaniem ustroju faszystowskiego, a także innych ustrojów totalitarnych oraz sprawy dotyczące publicznego nawoływania do nienawiści lub publicznego znieważania przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych lub grup wyznaniowych. Przedstawiła przykłady prowadzonych przez ABW postępowań przygotowawczych.

Pan Robert Kośla, dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa Ministerstwa Cyfryzacji przedstawił rolę Ministerstwa Cyfryzacji w propagowaniu dobrych praktyk korzystania z usług cyfrowych. MC w ramach ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa wykonuje zadania organu właściwego dla sektora usług cyfrowych, nie odpowiada bezpośrednio za zwalczanie cyberprzestępczości, ale współpracuje z organami ścigania w uświadamianiu użytkowników oraz nadzoruje Naukową i Akademicką Sieć Komputerową Państwowego Instytut Badawczy, w ramach której funkcjonuje punkt kontaktowy – Zespół Dyżurnet.pl – przyjmujący zgłoszenie szkodliwych treści w sieci. Zgłoszenia dotyczące treści nielegalnych (w tym o charakterze rasizmu, ksenofobii, materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci, twardą pornografię) przekazywane są następnie Policji oraz do innych zespołów reagujących zrzeszonych w INHOPE. Dobrą praktyką w sferze edukacji jest misja zespołu Dyżurnet.pl jest podejmowanie działań na rzecz tworzenia bezpiecznego Internetu. Jest ona realizowana również poprzez popularyzację wiedzy na temat bezpiecznego korzystania z Internetu: przygotowywanie publikacji, prowadzenie kampanii i programów społecznych, promujących dobre praktyki i informujących o możliwych zagrożeniach w Internecie – w tym projekt Safer Internet, Kursor, Plik i Folder, Dyżurnet.pl dla IT Szkoły. Wspólnie z ekspertami NASK prowadzone są szkolenia, konferencje, seminaria i zajęcia dla uczniów, nauczycieli, policji i przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości. Działania Dyżurnet.pl wspierane są przez Komitet Konsultacyjny, skupiający przedstawicieli administracji państwowej, wymiaru sprawiedliwości i organizacji pozarządowych. Ważnym interesariuszem jest Policja, a przedstawiciele Komendy Głównej Policji oraz Komend Wojewódzkich Policji współpracują z Zespołem Dyżurnet.pl w ramach walki przeciwko nielegalnym treściom w internecie oraz włączając się w działania edukacyjne. Dyżurnet.pl współpracuje z Telefonami Zaufania 800 100 100 - telefon dla nauczycieli i rodziców oraz 116 111 - telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – prowadzonymi przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę.

Pan Piotr Tyma, członek KWRIMNIE - przedstawiciel mniejszości ukraińskiej podziękował za uwzględnienie przedmiotowego punktu w porządku obrad. 21 grudnia 2016 r. odbyło się posiedzenie KWRiMNiE, na którym przedstawiciel ABW przedstawił informację o działaniach Agencji w kwestii zabezpieczenia polskich grup radykalnych oraz środowisk mniejszości i narodowych i etnicznych przed infiltracją obcych służb i organizacji terrorystycznych. Powinno zwrócić się uwagę na kwestię ochrony przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych przed działaniami grup radykalnych. Pan Piotr Tyma

zwrócił uwagę na możliwość występowania zorganizowanych działań przeciwko społeczności ukraińskiej, np. niszczenie grobów i innych upamiętnień, działania w internecie. Sprawy o takim charakterze nie powinny być prowadzone przez niższe szczeble organizacyjne Policji. Dnia 6 marca 2017 r. wystosowano do ABW pismo, w którym poinformowano o możliwych przykładach działalności grup organizujących prowokacje. Zauważono aktywność w internecie, która miała na celu wywołanie napięć na pograniczu polsko-ukraińskim. Podobne działania zauważono m.in. w Warszawie, Bartoszycach, Szczecinie i Gdańsku. Odpowiedź instytucji państwowych na tego typu działania jest niezrozumiała. Od 2015 r. kwestia np. niszczenia grobów i upamiętnień nie została podjęta w sposób merytoryczny. Potrzebne jest całościowe spojrzenie na podobne sprawy.

Pan Paweł Szefernaker, Współprzewodniczący KWRiMNIe poinformował, że instytucje państwa nie miały nigdy zamiaru odchodzić od badania i rozwiązywania wskazanych przez przedstawicieli mniejszości problemów, dotyczy to także cyberprzestępczości. Najlepszymi dowodami zainteresowania państwa wskazanymi problemami jest ich podjęcie w czasie dzisiejszego posiedzenia KWRiMNIe oraz stworzenie nowej komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji. Pan Paweł Szefernaker zadeklarował, że regularnie spotyka się z Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Społeczeństwa Obywatelskiego Panem Adamem Lipińskim celem konsultacji i wymiany informacji.

Pan Bogdan Trojanek, członek KWRiMNIe - przedstawiciel mniejszości romskiej wyraził opinię, że funkcjonariusze Policji niechętnie przyjmują zgłoszenie dotyczące mowy nienawiści skierowanej przeciwko Romom. Zaapelował o większe zainteresowanie Policji przestępstwami o takim charakterze.

Pan Piotr Fedusio, gość zaproszony przez p. Piotra Tymę do udziału w posiedzeniu KWRiMNIe w charakterze eksperta przypomniał, że w lutym 2018 r. Prezes Rady Ministrów powołał Międzyresortowy Zespół ds. Przeciwdziałania Propagowaniu Faszyzmu, Ustrojów Totalitarnych i Przestępstwom z Nienawiści. Zwrócił się z zapytaniem o efekty prac tego zespołu. Zespół miał przygotować zmiany przepisów przewidujące eliminację problemów związanych z mową nienawiści. Zwrócił się z zapytaniem również o to, czy wśród postępowań ABW znajdują się sprawy dotyczące nawoływania do nienawiści wobec mniejszości ukraińskiej. W 2018 r. Związek Ukraińców w Polsce złożył 45 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa publicznego znieważania i nawoływania do nienawiści. Na portalu Facebook znajduje się strona „Ukraińska piąta kolumna w Polsce” z logo Związku Ukraińców w Polsce. Na stronie tej znajdują się wpisy nawołujące do nienawiści. Czy ABW nie powinna zająć się tą sprawą? Czy dla prowadzenia tego typu spraw nie powinien zostać powołany specjalny zespół?

Pan Artur Hofman, członek KWRiMNIe - przedstawiciel mniejszości żydowskiej wyraził pogląd, że mniejszość żydowska również boryka się z problemem szerzenia nienawiści w cyberprzestrzeni. Pewnym problemem w zwalczaniu tego zjawiska jest to, że obraźliwe wpisy naruszające dobra osobiste ścigane są z powództwa cywilnego. Powinno być ono ścigane z urzędu. Brak reakcji instytucji państwa w takich sprawach jest szkodliwy dla wizerunku Rzeczypospolitej Polskiej. Z tego względu instytucje państwowe powinny postrzegać kwestię mowy nienawiści z szerszej perspektywy. Przestępstwa w cyberprzestrzeni na tle narodowościowym mogą inspirować inne negatywne działania.

Pan Grzegorz Kuprianowicz, Współprzewodniczący KWRiMNIe zwrócił uwagę, że zjawisko mowy nienawiści może przyczyniać się do budowy wśród mniejszości atmosfery strachu, nie tylko w perspektywie globalnej, ale też w społeczności lokalnej, w której funkcjonuje dana mniejszość. Wpływa to na postawy członków mniejszości, którzy zaczynają ukrywać swoją tożsamość, ponieważ obawiają się, iż ujawnienie tożsamości może mieć dla nich negatywne skutki. Brak reakcji na mowę nienawiści ze strony

organów państwa powoduje, że wywołuje to u sprawców takich czynów poczucie przyzwolenia. Zwrócił też uwagę, że przestępstwa w cyberprzestrzeni mogą stawać się wstępem do przestępstw w świecie realnym.

Pan Roman Chojnacki, członek KWRiMNiE - przedstawiciel mniejszości romskiej przytoczył dane raportu, który został przygotowany w 2015 r. przez Związek Romów Polskich i wyraził przekonanie, że należy podjąć skuteczne działania przeciw obraźliwym wpisom w internecie. Społeczności romskie często nie zgłaszają skierowanych przeciwko nim wypowiedzi, z powodu braku przekonania w skuteczność ewentualnych postępowań.

Pani kpt. Marzena Rostecka odnosząc się do wypowiedzi i pytań przedstawicieli strony mniejszościowej w KWRiMNiE zwróciła uwagę, że informacja ABW przedstawiona na dzisiejszym posiedzeniu KWRiMNiE nie uwzględnia wszystkich kwestii podniesionych przez przedstawicieli mniejszości w czasie dyskusji, albowiem niektóre wypowiedzi wykraczały poza ramy nakreślone tematem punktu obrad. Przedmiotem dyskusji przewidzianej podczas odbywającego się posiedzenia Komisji stanowić miały przestępstwa ksenofobiczne w cyberprzestrzeni, stąd sprawozdawczość z działalności Agencji w pozostałym zakresie wykracza poza ramy tematyczne zawarte w jego planie. Postępowania przygotowawcze powierzane są Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zgodnie z jej właściwością rzeczową, która zasadniczo zachodzi wówczas, gdy niezależnie od charakteru (realnej lub wirtualnej) rzeczywistości ujawnionych czynów, stanowią one zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego państwa lub jego porządku konstytucyjnego, w tym – wiążą się z publicznym propagowaniem totalitarnych ustrojów państwowych. Wobec braku powyższych przesłanek, śledztwa i dochodzenia powierzane są przez jednostki Prokuratury innym służbom posiadającym uprawnienia śledcze. Istotnie, ABW prowadziła postępowanie przygotowawcze w sprawie sprowadzenia zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu wielkich rozmiarów w postaci pożaru budynku Towarzystwa Węgrów Zakarpaccich w Użohorodzie, ale organem uprawnionym do ewentualnego udzielania jakichkolwiek informacji o przebiegu lub wynikach przedmiotowego śledztwa jest nadzorująca je, Prokuratura Krajowa w Warszawie. Także dewastacja ukraińskich pomników lub nekropolii niewątpliwie znajduje się w zainteresowaniu Agencji, tym niemniej nie jako akt ksenofobicznego wandalizmu, lecz prowokacji o charakterze hybrydowym.

Pan mł. inspektor Sławomir Szumilas podkreślił, że Biuro do Walki z Cyberprzestępczością Komendy Głównej Policji również kieruje zawiadomienia do prokuratury w oparciu o materiały własne. Biuro jednak posiada ograniczenia prawne i nie może swobodnie podejmować wszelkich czynności, np. takich jak blokowanie stron www.

Pan Piotr Tyma wyraził pogląd, że incydenty na tle narodowościowym mogą być stymulowane aktywnością w cyberprzestrzeni. Budowanie atmosfery nienawiści rozpoczyna się od wrogich wpisów w internecie. Sprawy dotyczące mowy nienawiści w cyberprzestrzeni nie powinny być rozpatrywane odrębnie od zdarzeń, które zachodzą w świecie rzeczywistym.

Pan Tadeusz Bosman, członek mniejszości romskiej zwrócił wagę, że mniejszości są szczególnie narażone na mowę nienawiści. Podkreślił rolę edukacji w walce ze stereotypami. Istnieje potrzeba przeprowadzenie kampanii społecznej, skierowanej przeciwko stereotypom.

Pani Mirosława Kopystiańska, członek KWRiMNiE - przedstawiciel mniejszości łemkowskiej podzieliła pogląd o istotnej roli edukacji w walce ze stereotypami i przeciwdziałaniu szerszeniu mowy nienawiści. Każdy etap kształcenia powinien uwzględniać dialog międzykulturowy.

Pan Robert Kośla zaapelował, aby organizacje mniejszości współpracowały z Naukowo-Akademicką Siecią Komputerową oraz z Zespołem Dyżurnet.pl w zakresie edukacji i zgłaszały zachowania w sieci, które są szkodliwe.

Ad. 4. Informacja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o podziale dotacji na realizację zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego w 2019 r.

Pan Andrzej Rudlicki, członek KWRiMNiE - dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MSWiA poinformował, że Pan Paweł Szefernaker, Sekretarz Stanu w MSWiA w pełni zaakceptował ustalenia komisji rekomendującej wnioski o udzielenie dotacji.

Pan Grzegorz Kuprianowicz, Współprzewodniczący KWRiMNiE wyraził podziękowanie za przekazanie decyzji o podziale dotacji z odpowiednim wyprzedzeniem przed posiedzeniem KWRiMNiE. Ponadto zwrócił uwagę na to, że środki finansowe przeznaczone na rozwój i zachowanie tożsamości kulturowej mniejszości nie były zwiększane na przestrzeni lat. Jeżeli weźmiemy pod uwagę wpływ inflacji, to organizacje mniejszości mogą zostać zmuszone do ograniczenia zakresu swojego działania. System grantowy nie gwarantuje skuteczności działań nakierowanych na rozwój i zachowanie tożsamości kulturowej.

Pan Piotr Tyma również wyraził podziękowanie za przekazanie informacji o podziale dotacji z odpowiednim wyprzedzeniem. Wskazał ponadto przypadki nieprzyznania dotacji na zadania, które uważa za szczególnie ważne. Przy przyznawaniu kwot na funkcjonowanie organizacji mniejszościowych powinno brać się pod uwagę takie kwestie, jak ceny energii elektrycznej, które stale rosną.

Pani Mirosława Kopystiańska wyraziła pogląd, że przyznana dotacja na funkcjonowanie Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej jest niewystarczająca. Muzeum obecnie nie może być otwarte codziennie i z tego powodu nie spełnia przypisanej mu roli.

Pan Ludomir Molitoris, członek KWRiMNiE - przedstawiciel mniejszości słowackiej wyraził niezadowolenie z wysokości dotacji przeznaczonych na działania inwestycyjne. Kwota 310 tys. zł jest daleko niewystarczająca. Upřednio deklarowano, że na działania inwestycyjne przeznaczane będzie każdego roku ok. 2 mln zł.

Pan Paweł Szefernaker, Współprzewodniczący KWRiMNiE zapowiedział, że podejmie wszelkie możliwe działania, aby w roku 2019 r. wydatkowano wszystkie środki na działania w obszarze zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości przewidziane w budżecie państwa.

Pan Rafał Bartek wyraził pogląd, że organizowanie jednego naboru wniosków o przyznanie dotacji, tak jak to miało miejsce w przypadku dotacji na rok 2019, pozwala organizacjom mniejszości uzyskać całościową informację o przyznanych im środkach finansowych odpowiednio wcześniej. Wadą tego rozwiązania jest to, że w przypadku organizacji, które nie dopełniły wszystkich wymogów formalnych (np. złożyły wniosek po terminie), szansa na uzyskanie dotacji przepada. Z tego powodu tak ważny jest sposób, w jaki organizator naboru komunikuje się z potencjalnymi wnioskodawcami. Strona internetowa, na której umieszczane są informacje o naborach, powinna ułatwiać wyszukiwanie odpowiednich wiadomości.

Pani Mariola Abkowicz, członek KWRiMNiE - przedstawiciel mniejszości karaimskiej również podziękowała za przesłanie informacji o podziale dotacji z odpowiednim wyprzedzeniem. Zwróciła się

z zapytaniem o przyczynę, dla której eksperci komisji rekomendującej wnioski o dotację zobligowani są do bezterminowego nieujawniania informacji na temat prac tej komisji. Uniemożliwia to podjęcie jakiegokolwiek dyskusji nad ewentualnym usprawnieniem systemu podziału dotacji.

Pan Tadeusz Bosman wyraził opinię, że zobowiązanie ekspertów do zachowania w tajemnicy informacji na temat prac komisji jest uzasadnione.

Pan Paweł Szefernaker, Współprzewodniczący KWRiMNiE polecił Panu Andrzejowi Rudlickiemu przygotowanie na następne posiedzenie KWRiMNiE informacji o pracy komisji rekomendującej wnioski o dotacje.

Pan Artur Hofman zwrócił się z pytaniem, czy jest możliwe ustalenie takich zasad przyznawania i rozliczania dotacji, aby ograniczyć liczbę przypadków, w których konieczne jest dokonywanie korekt umów i wniosków. Podwyższenie płacy minimalnej może powodować pewne utrudnienia w działalności organizacji mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, jeżeli dotacje podmiotowe również nie zostaną podwyższone.

Pan Roman Chojnacki wyraził niezadowolenie z dokonanego podziału dotacji. Przedstawił przykłady zadań, które nie otrzymały dotacji, a jego zdaniem powinny ją otrzymać.

Pan Andrzej Rudlicki poinformował, że intencją MSWiA nie jest wygaszania dotacji inwestycyjnych. Przy udzielaniu dotacji inwestycyjnych brana jest pod uwagę możliwość jej późniejszego utrzymania przez wnioskodawcę. Jeżeli podmiot, który ubiega się o dotację inwestycyjną, deklaruje jednocześnie problemy finansowe, wówczas pojawiają się wątpliwości odnośnie możliwości tego podmiotu do dalszego utrzymania zrealizowanego przedsięwzięcia. Na działania służące rozwojowi i zachowaniu tożsamości kulturowej mniejszości w roku 2019 r. do rozdysponowania pozostaje kwota 1 571 tys. zł. MSWiA zmierza do rozdysponowania wszystkich środków.

Pan Ludomir Molitoris wyraził pogląd, że pula środków przeznaczonych na dotacje dla mniejszości narodowych i etnicznych powinna wzrastać, np. proporcjonalnie wraz ze wzrostem PKB. Na działania inwestycyjne powinno być przeznaczane około 2 mln rocznie. Nie do zaakceptowania jest możliwość niepełnego wykorzystania środków budżetowych skierowanych do mniejszości narodowych i etnicznych na dany rok.

Pan Andrzej Rudlicki powtórzył, że MSWiA dąży do pełnego zadysponowania środków przeznaczonych dla mniejszości w roku 2019. Możliwym jest ogłoszenie dodatkowego naboru wniosków lub konkursu.

Pan Grzegorz Kuprianowicz, Współprzewodniczący KWRiMNiE wyraził opinię, że mniejszości narodowe i etniczne powinny posiadać większy wpływ na wybór zadań, które mają otrzymać dotacje. Należy rozmawiać o zmianie systemu udzielania dotacji.

Pani Ewa Michna, ekspert strony mniejszościowej w komisji rekomendującej wnioski o dotacje odniosła się do kwestii zobowiązania ekspertów do bezterminowego zachowania w tajemnicy informacji na temat prac tej komisji. W jej opinii uniemożliwia to przekazywanie przedstawicielom mniejszości jakiegokolwiek informacji zwrotnej. Zwróciła się z prośbą o przedstawianie wnioskodawcom przyczyn odrzucenia wniosków.

Pan Piotr Tyma podzielił pogląd, że zobowiązanie ekspertów do bezterminowego zachowania w tajemnicy informacji na temat prac komisji rekomendującej wnioski o udzielenie dotacji uniemożliwia mniejszościom uzyskanie cennej dla nich informacji zwrotnej.

Pan Paweł Szefernaker, Współprzewodniczący KWRiMNiE polecił Departamentowi Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych przygotowanie wzoru oświadczenia o poufności dla ekspertów komisji rekomendującej wnioski o dotacje, który nie budziłby kontrowersji.

Pan Andrzej Rudlicki przypomniał, że Pan Paweł Szefernaker przed dokonaniem podziału dotacji otrzymuje rekomendacje komisji eksperckiej. Rekomendacje są wynikiem głosowania członków komisji. Na następnym posiedzeniu KWRiMNiE przedstawione zostaną zidentyfikowane wspólnie z ekspertami strony mniejszościowej problemy w pracach komisji rekomendującej wnioski o dotacje.

Pan Rafał Bartek podkreślił, że otrzymywanie przez organizacje mniejszości informacji o przyczynach odrzucenia wniosku lub nieprzyznania dotacji jest bardzo ważne. Pozwala im to na przygotowywanie coraz lepszych wniosków.

Ad. 6 Harmonogram prac Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych na 2019 r.

Rozpatrzenie pkt. 6 nastąpiło przed rozpatrzeniem pkt. 5 porządku obrad posiedzenia KWRiMNiE. Pkt 5 został rozpatrzony po pkt. 7.

Pan Grzegorz Kuprianowicz, Współprzewodniczący KWRiMNiE przedstawił propozycję terminu i porządku obrad następnego posiedzenia Komisji, na którym zostanie ustalony dokładny harmonogram prac Komisji w roku 2019.

Ad. 7 Sprawy bieżące

Pan Artur Konopacki, członek KWRiMNiE - przedstawiciel mniejszości tatarskiej zwrócił się z zapytaniem, czy MSWiA planuje ogłoszenie dodatkowego konkursu ofert na udzielenie dotacji podmiotowych dla organizacji, które nie uzyskały dotacji na rok 2019 z powodu m.in. opóźnienia w złożeniu wniosku.

Pan Andrzej Rudlicki poinformował, że udzielenie dotacji podmiotowej w ramach otwartego konkursu ofert nie jest możliwe. Niemniej będą prowadzone prace na rozwiązaniem zaistniałej sytuacji.

Pan Grzegorz Kuprianowicz, Współprzewodniczący KWRiMNiE odwołując się do dyskusji, która miała miejsce na uprzednim posiedzeniu KWRiMNiE, podniósł, że prawdziwe były przekazane przez Pana Piotra Tymę informacje dotyczące pracownika Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, wobec którego prowadzono postępowanie karne w związku z jego agresywnymi wpisami w sieci, zaś skierowane wówczas wobec Pana P. Tymy oskarżenia okazały się nieuzasadnione.

Pan Rafał Bartek zwrócił się z pytaniem o stan spraw, dotyczących wymiany tablic nazw miejscowości na tablice dwujęzyczne w gminach Strzelce Opolskie, Zawadzkie, Rudnik, Pietrowice Wielkie.

Pan Piotr Tyma zwrócił się z prośbą do Pana Pawła Szefernakera, aby ABW udzieliła odpowiedzi na pisma skierowane do niej przez mniejszość ukraińską. Zadeklarował przekazanie kopii pism, na które dotychczas nie uzyskał odpowiedzi.

Pan Paweł Szefernaker, Współprzewodniczący KWRiMNiE zapowiedział zwrócenie się do wojewody dolnośląskiego o wyjaśnienie sprawy pracownika, wobec którego prowadzono postępowanie karne.

Pan Maciej Kopeć, członek KWRiMNIe - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej przedstawił założenia projektów rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej dotyczących systemu doskonalenia nauczycieli. Po dyskusji, w której wzięli udział: Grzegorz Kuprianowicz, Współprzewodniczący KWRiMNIe, przedstawiciel mniejszości ukraińskiej, Anna Dakowicz – Nawrocka – zastępca dyrektora Departamentu Kształcenia Ogólnego w MEN, Łukasz Grzędzicki, członek KWRiMNIe - przedstawiciel społeczności posługującej się językiem kaszubskim, Algirdas Vaicekauskas, członek KWRiMNIe – przedstawiciel mniejszości litewskiej, Rafał Bartek, członek KWRiMNIe – przedstawiciel mniejszości niemieckiej, KWRiMNIe zaopiniowała pozytywnie przedłożone do konsultacji projekty.

Ad. 5 Informacja o szczegółowych zasadach postępowania przy udzielaniu dotacji na realizację w 2020 r. inwestycji służących zachowaniu tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniu i rozwojowi języka regionalnego.

Pan Andrzej Marciniak, członek KWRiMNIe - radca ministra w Departamencie Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych MSWiA przedstawił projekt „Informacji o zasadach postępowania przy udzielaniu dotacji na realizację inwestycji służących zachowaniu tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniu i rozwojowi języka regionalnego”, zawarte tam terminy i zasady składania wniosków o dotacje oraz wyjaśnił procedury wyboru wniosków do udzielenia dotacji. Zwrócił też uwagę, że prezentowana Informacja ma charakter wieloletni.

Pan Grzegorz Kuprianowicz, Współprzewodniczący KWRiMNIe zwrócił się z prośbą o wydłużenie terminu na składanie wniosków inwestycyjnych przynajmniej do 15 stycznia 2019 r. Zwrócił uwagę, że umieszczenie danego przedsięwzięcia w planie inwestycji nie oznacza, że środki na ten cel zostały przyznane. Odniósł się również do konieczności przedstawiania w kosztorysie inwestycji środków finansowych, które organizacja ubiegająca się o dotację ma zamiar pozyskać z innych źródeł niż budżet MSWiA. Krytycznie ustosunkował się do nowych zapisów dotyczących aneksowania umów na realizację zadania.

Pan Rafał Bartek zwrócił się z pytaniem o to, jak powinien wyglądać harmonogram dla inwestycji polegającej nie na budowie, ale na zakupie w 2020 r. nieruchomości? Jakie wówczas dokumenty należy przedłożyć do 10 stycznia 2019 r.

Pan Ludomir Molitoris wyraził wątpliwość odnośnie konieczności wskazywania innych środków niż budżet MSWiA, które aplikujący o dotacje ma zamiar pozyskać dla realizacji inwestycji. Stanowi to dodatkową komplikację. Ponadto wnioskodawcy powinni mieć wiedzę, jaka jest pula środków przeznaczonych na realizację inwestycji w danym roku.

Pan Andrzej Marciniak odnosząc się do prośby o wydłużenie terminu na składanie dokumentów do 15 stycznia 2019 r. poinformował, że ramy czasowe narzucone przez Ministerstwo Finansów umożliwiają ewentualne wydłużenie terminu do 11 stycznia 2019 r. Kwestia wykazywania we wnioskach innych środków, niż budżet MSWiA, wynika z przepisów ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych, która przewiduje 10% udziału wkładu własnego. Odnośnie inwestycji polegających na zakupie nieruchomości wymagane jest przesłanie do MSWiA pisma, z którego wynikałaby celowość inwestycji oraz jej realizacja w planowanym horyzoncie czasowym i rzeczowym.

Pan Piotr Tyma zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie nowych zasad aneksowania umów.

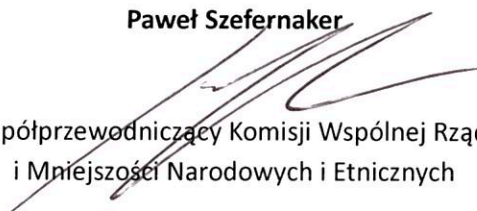
Pan Andrzej Rudlicki poinformował, że pozostawione zostaną dotychczasowe zapisy dotyczące aneksowania.

Pełny zapis dźwięku z przebiegu posiedzenia stanowiący integralną część niniejszego protokołu, dostępny jest na stronie internetowej: <http://mniejszosci.narodowe.mswia.gov.pl/mne/komisja-wspolna/posiedzenia/2018/lxv/10874,LXV-posiedzenie-Komisji-Wspolnej-Rzadu-i-Mniejszosci-Narodowych-i-Etnicznych-19-.html>.

Grzegorz Kuprianowicz

Współprzewodniczący Komisji Wspólnej Rządu
i Mniejszości Narodowych i Etnicznych

Paweł Szefernaker

Współprzewodniczący Komisji Wspólnej Rządu
i Mniejszości Narodowych i Etnicznych

Zastępca Dyrektora
oraz Departamentu Wyznań Religijnych
oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MSWiA
Cezary Maliszewski